

S Y K E

Kimmo Heikkinen
Jorma Jantunen

23.8.2016

Tilastokatsaus YVA-menettelyihin 1994 - 2015

Laki (468/1994)- ja valtioneuvoston asetus (792/1994) ympäristövaikutusten arviointimenettelystä tulivat voimaan 1.9.1994. YVA-lain 4 §:n 1 momentin mukaan ympäristövaikutusten arviointimenettelyä sovelletaan hankkeisiin ja niiden muutoksiin, joista Suomea velvoittavan kansainvälisen sopimuksen täytäntöön paneminen edellyttää arviointia tai hankkeisiin, joista saattaa aiheutua merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia Suomen luonnon ja muiden ympäristön erityispiirteiden vuoksi. Saman pykälän 2 momentin mukaan arviointimenettelyä sovelletaan lisäksi yksittäistapauksessa sellaiseen hankkeeseen tai jo toteutetun hankkeen muuhunkin kuin 1 momentissa tarkoitettuun olennaiseen muutokseen, joka todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan, myös eri hankkeiden yhteisvaikutukset huomioon ottaen, 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia. Lain 4 §:n 1 momentissa säädetään lisäksi, että ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä arvioitavista hankkeista säädetään tarkemmin YVA-asetuksessa. YVA-lakia on sen voimaan tulon jälkeen tarkistettu ja muutettu ja YVA-asetus kumottu uudella asetuksella (713/2006), mutta sitäkin on sen jälkeen päivitetty.

Aluksi päätökset YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa teki ympäristöministeriö. Vuonna 2006 päätöksenteko siirrettiin ydinenergiahankeita lukuun ottamatta ministeriöltä alueellisille ympäristökeskuksille. Vuoden 2010 alussa alueelliset ympäristökeskukset korvattiin ELY-keskuksilla.

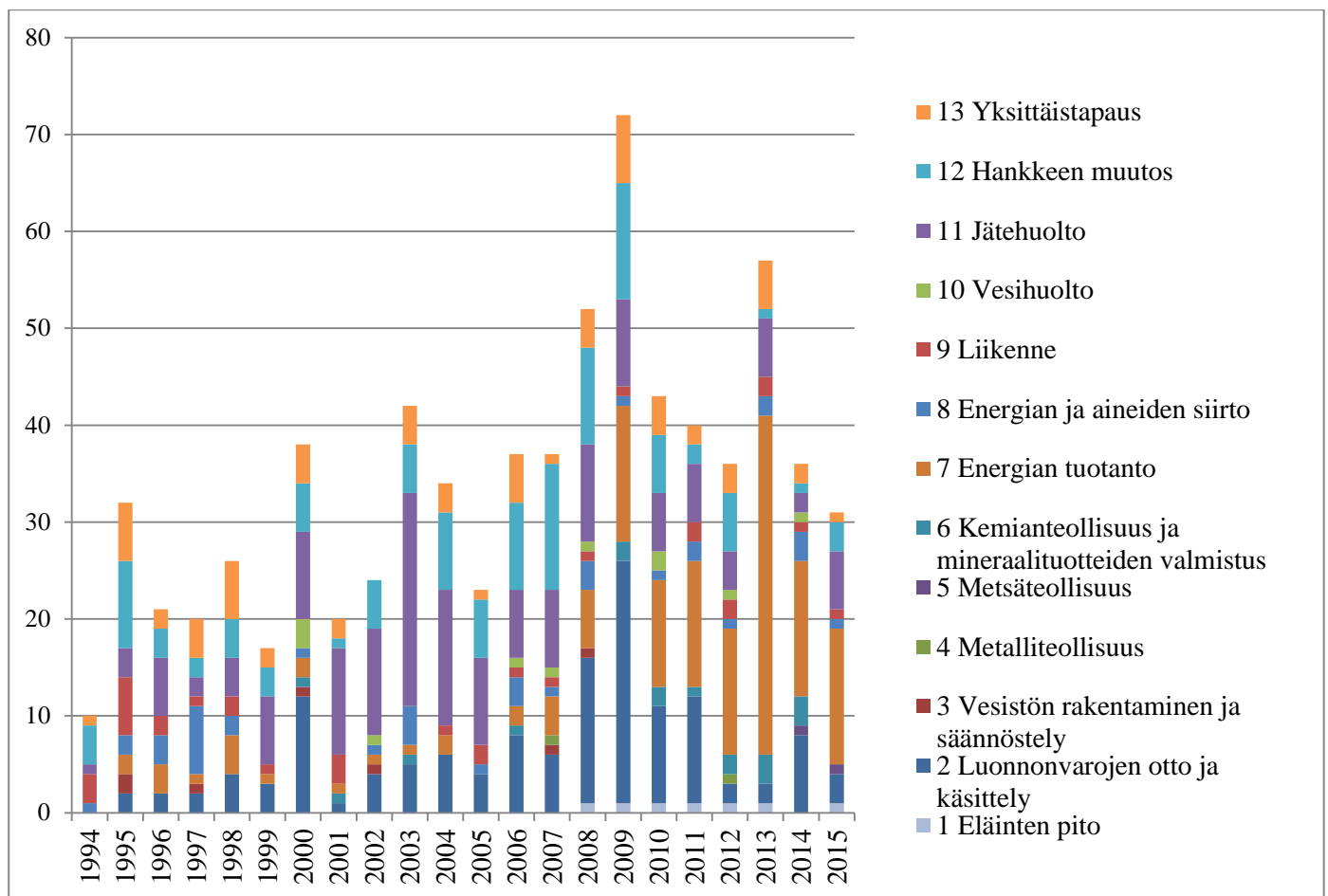
Tässä vuoden 2015 loppuun saakka ulottuvassa seurantaraportissa YVA-hankkeiden ja niiden tapauskohtaisten soveltamispäätösten alueellinen jakauma on esitetty ELY-keskuksittain. Vaikka tuulivoimahankkeet ja hiilidioksidin talteenotto-, siirto- ja varastointihankkeet lisättiinkin vasta vuonna 2011 YVA-asetuksen hankeluetteloon kohtien 7) energiantuotanto ja 8) energian ja aineiden siirto sekä varastointi alle, on ne silti luokiteltu seurantaraportissa nykyisen lain ja asetuksen mukaisina hanketyyppeinä koko YVA:n historian ajalta, eikä yksittäistapauksina.

SYKE

Vuoden 2015 loppuun mennessä YVA-menettelyjä oli tullut vireille yhteensä 770. Näistä menettelyistä päättäneitä oli 698, vireillä oli 52 ja keskeytettyjä oli 20 kappaletta. Vuonna 2015 vireille tuli 31 YVA-menettelyä.

Keskeytettyistä YVA-menettelyistä 8 liittyi jätehuoltoon, neljä energian tuotantoon, kolme luonnonvarojen ottoon ja käsittelyyn, kaksi hankkeitten muutokseen, yksi metalliteollisuuteen, yksi vesistöjen rakentamiseen ja säännöstelyyn ja yksi energian ja aineiden siirtoon.

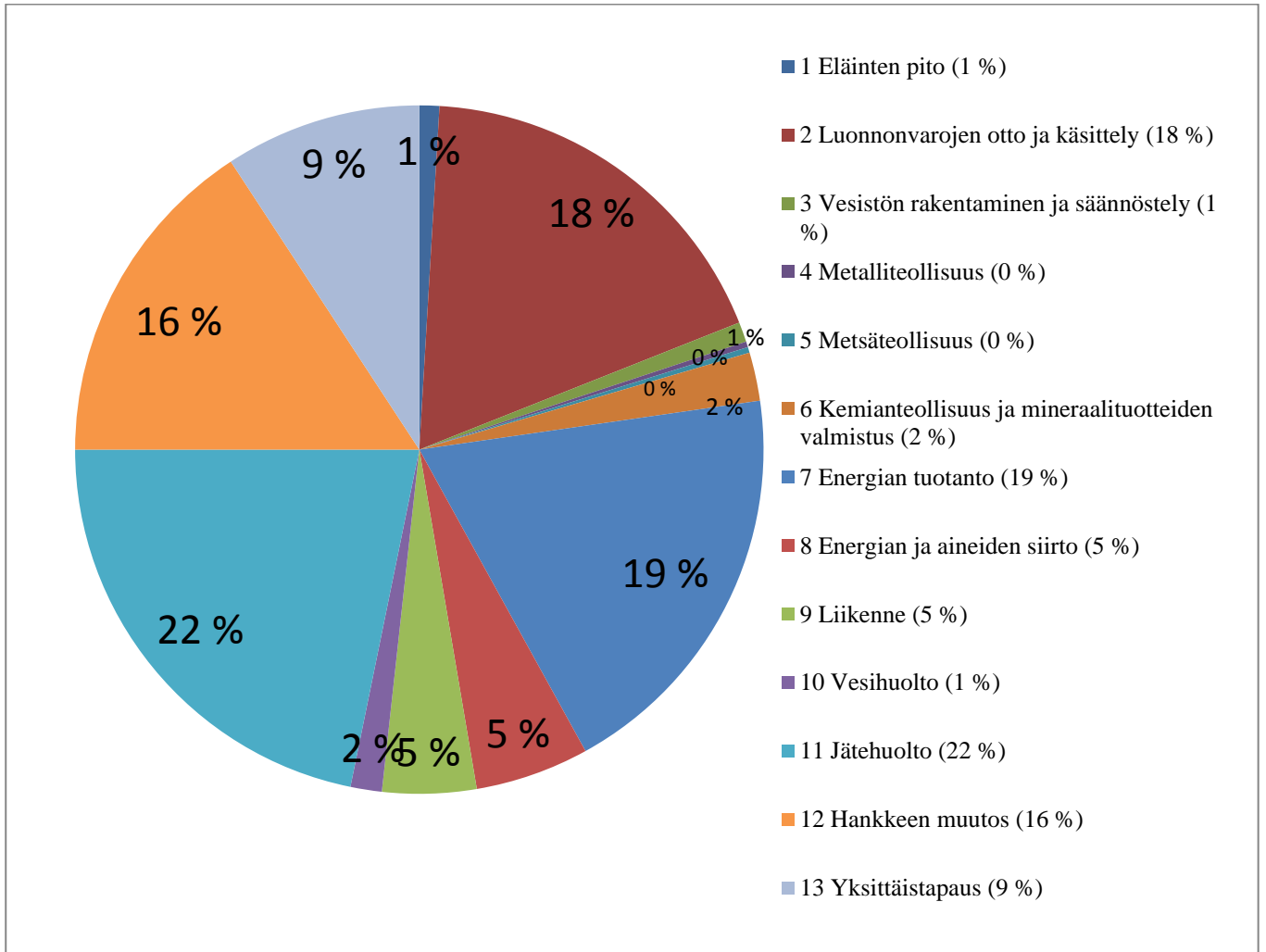
Kuva 1: Vuosina 1994-2015 vireille tulleet YVA-menettelyt.

Vuosina 1994–2015 hankkeita on tullut vireille yhteensä 770 kappaletta (kuvat 1 ja 2).

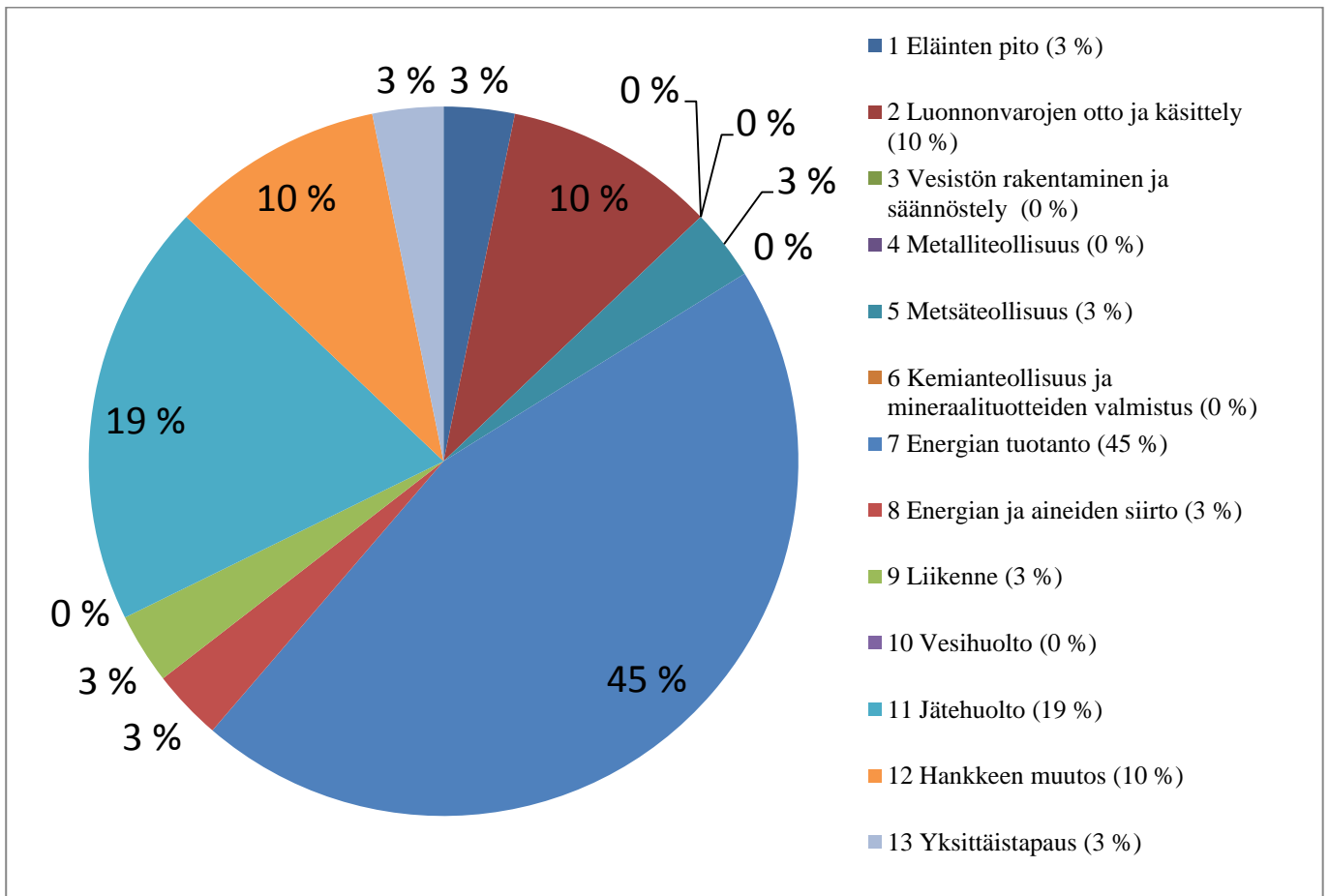
Yleisin hanketyyppi vuosina 1994–2015 on ollut jätehuolto (163 kpl).

Neljä muuta yleisintä hanketyyppiä ovat olleet energian tuotanto (144 kpl), luonnonvarojen otto ja käsittely (135 kpl), hankkeiden muutokset (118 kpl) ja yksittäistapaukset (69 kpl).

Harvinaisimmat hanketyypit ovat metsäteollisuus (2 kpl), metalliteollisuus (2 kpl), eläinten pito (7 kpl), vesistön rakentaminen (7 kpl) ja vesihuolto (11 kpl).

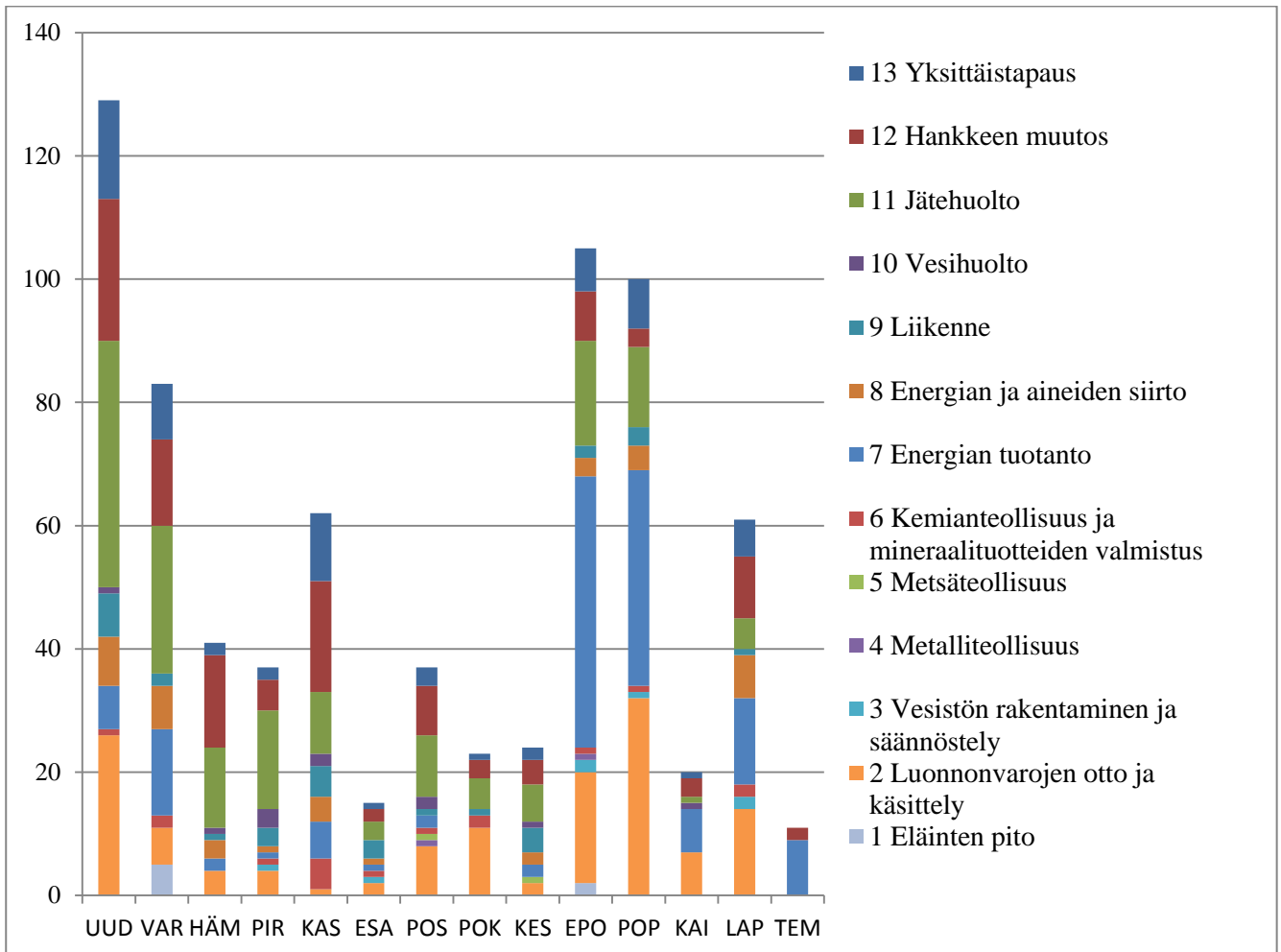

Kuva 2: Vuosina 1994–2015 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyyppeihin.

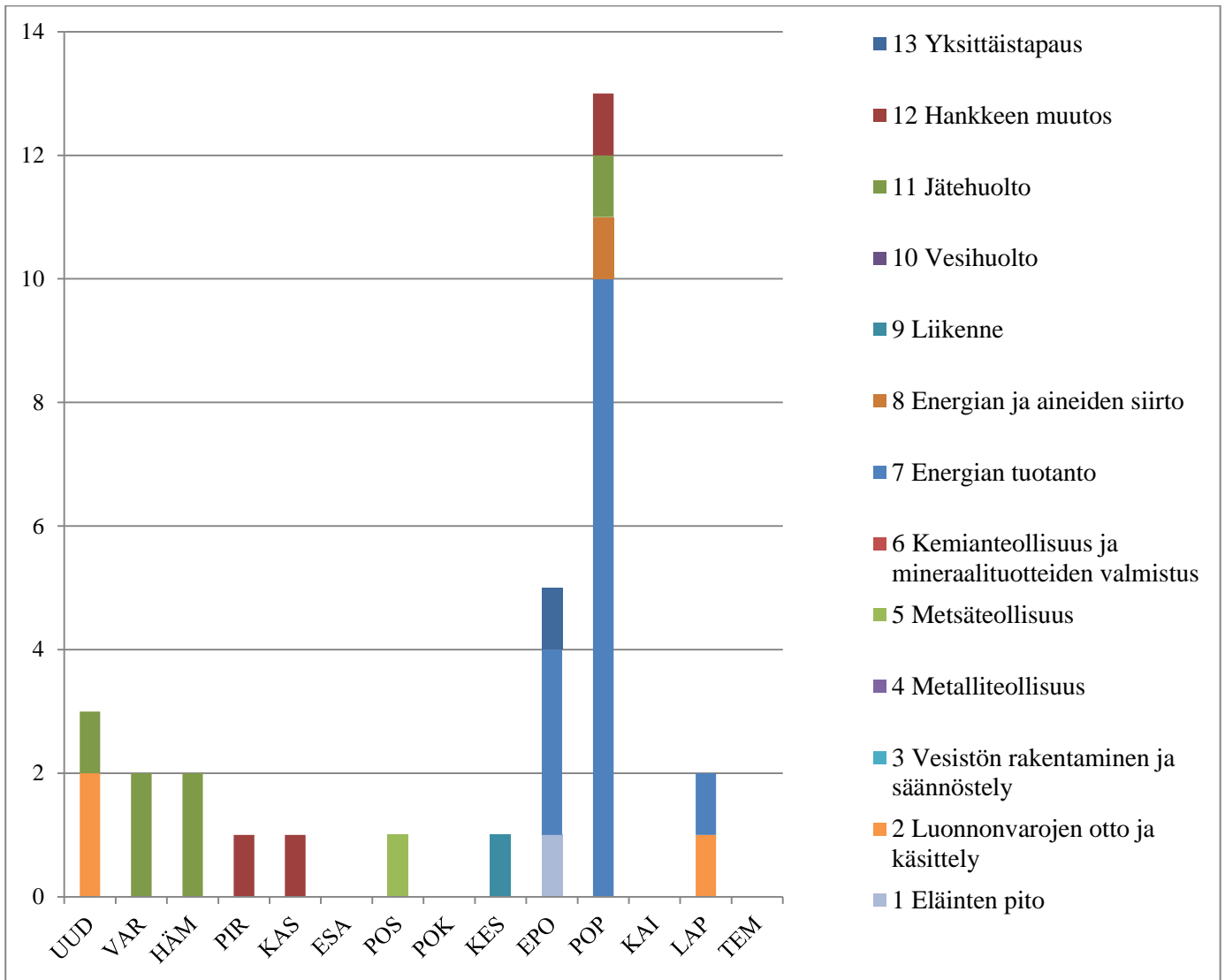
Kuva 3: Vuonna 2015 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin.

Vuonna 2015 tuli vireille 31 YVA-menettelyä (kuva 3). Yleisin hanketyyppi oli energian tuotanto (14 kpl), josta tuulivoimahankkeita oli 13 kappaletta. Muut yleisimmät hanketyypit olivat jätehuolto (6kpl), luonnonvarojen otto ja käsittely (3 kpl) sekä hankkeen muutos (3 kpl). Vuonna 2015 painotus oli siis selkeästi energian tuotannossa ja erityisesti tuulivoimahankkeissa.

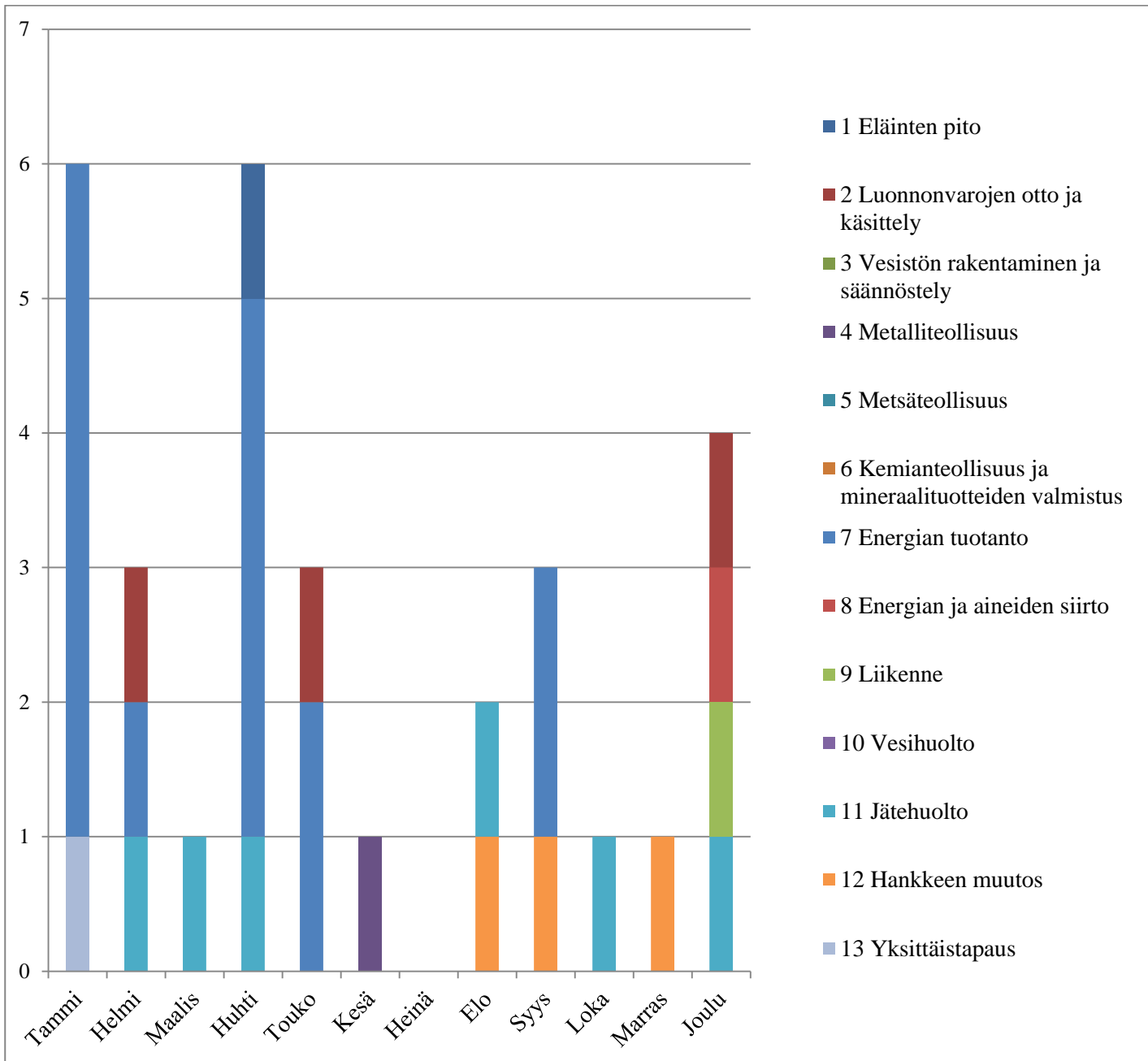
Kuva 4: Vuosina 1994–2015 vireille tulleet YVA-menettelyt yhteysviranomaisittain.

Eniten YVA-menettelyitä on tullut vireille Uudenmaan (129 kpl), Etelä-Pohjanmaan (105 kpl), Pohjois-Pohjanmaan (100 kpl) ja Varsinais-Suomen (83 kpl) ELY-keskuksissa. Vähiten YVA-menettelyjä on tullut vireille Etelä-Savon (15 kpl), Kainuun (20 kpl), Pohjois-Karjalan (23 kpl) ja Keski-Suomen (24 kpl) ELY-keskuksissa. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on toiminut yhteysviranomaisena ydinenergiainhankkeissa (11 kpl).

Kuva 5: Vuonna 2015 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain.

Kuvassa 5 on vuoden 2015 aikana vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin ja yhteysviranomaisittain. Vuonna 2015 eniten YVA-menettelyitä tuli vireille Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (13 kpl), Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksessa (5 kpl), ja Uudenmaan ELY-keskuksessa (3 kpl). Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan sekä Kainuun ELY-keskusten alueilla, eikä työ- ja elinkeinoministeriön ohjauksessa käynnistynyt yhtään YVA-menettelyä.

Kuva 6: Vuonna 2015 vireille tulleet YVA-menettelyt hanketyypeittäin kuukausikohtaisesti.

Kuvassa 6 on esitetty hanketyyppi- ja kuukausikohtaiset tiedot YVA-menettelyjen vireilletulosta vuonna 2015. Eniten hankkeita tuli vireille tammikuussa ja huhtikuussa (6 kpl) sekä joulukuussa (4kpl). Heinäkuussa ei tullut vireille yhtään YVA-menettelyä. Vireilletulokuukausina hiljaisia olivat myös maaliskuu, kesäkuu, lokakuu, ja marraskuu joissa kaikissa vireille tuli vain yksi hanke.

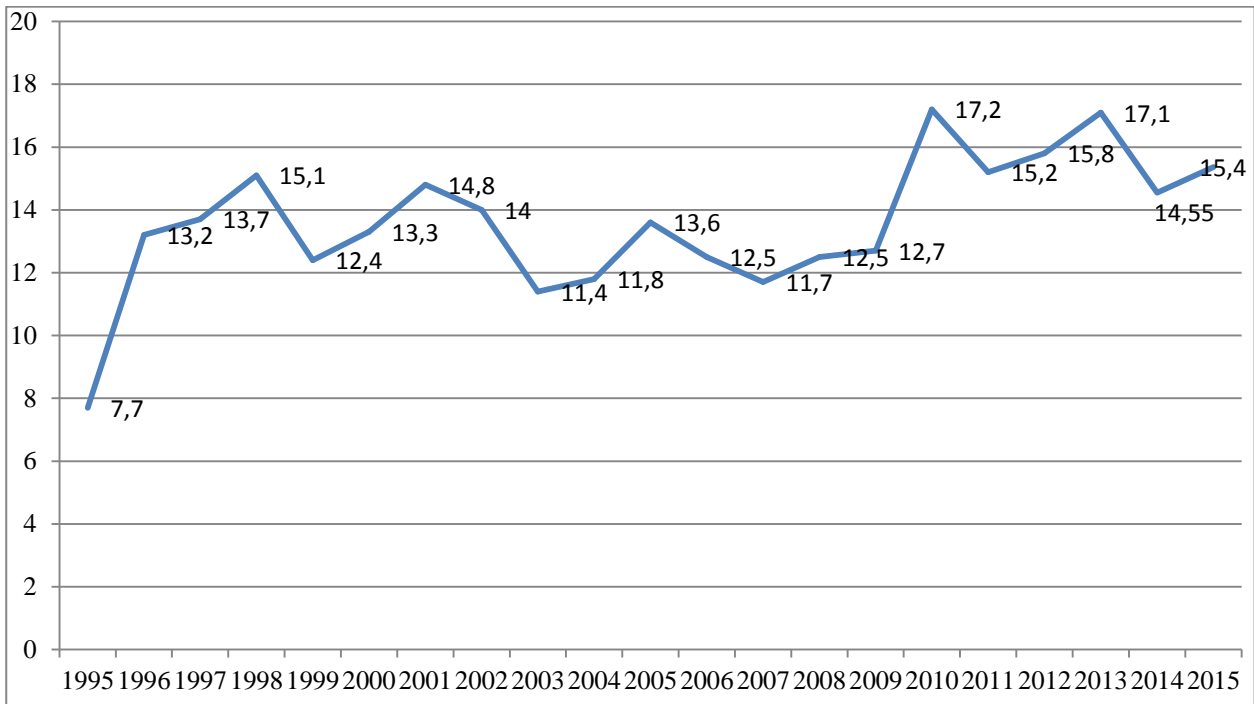
Kuva 7: Vireille tulleiden YVA-menettelyjen määrät vuosittain.

Kuvassa 7 on esitetty vireille tulleiden YVA-menettelyiden kokonaismäärä vuosittain. Eniten hankkeita on tullut vireille vuonna 2009, jolloin niitä käynnistyi yhteensä 72 kappaletta. Sen jälkeen vilkkaimpia vireilletulovuosia ovat olleet vuodet 2013 (57 hanketta), 2008 (52 hanketta), 2010 (43 hanketta) ja 2003 (42 hanketta).

Vuosina 1994-1999 hankkeita tuli keskimäärin vireille 21,0 vuosittain.

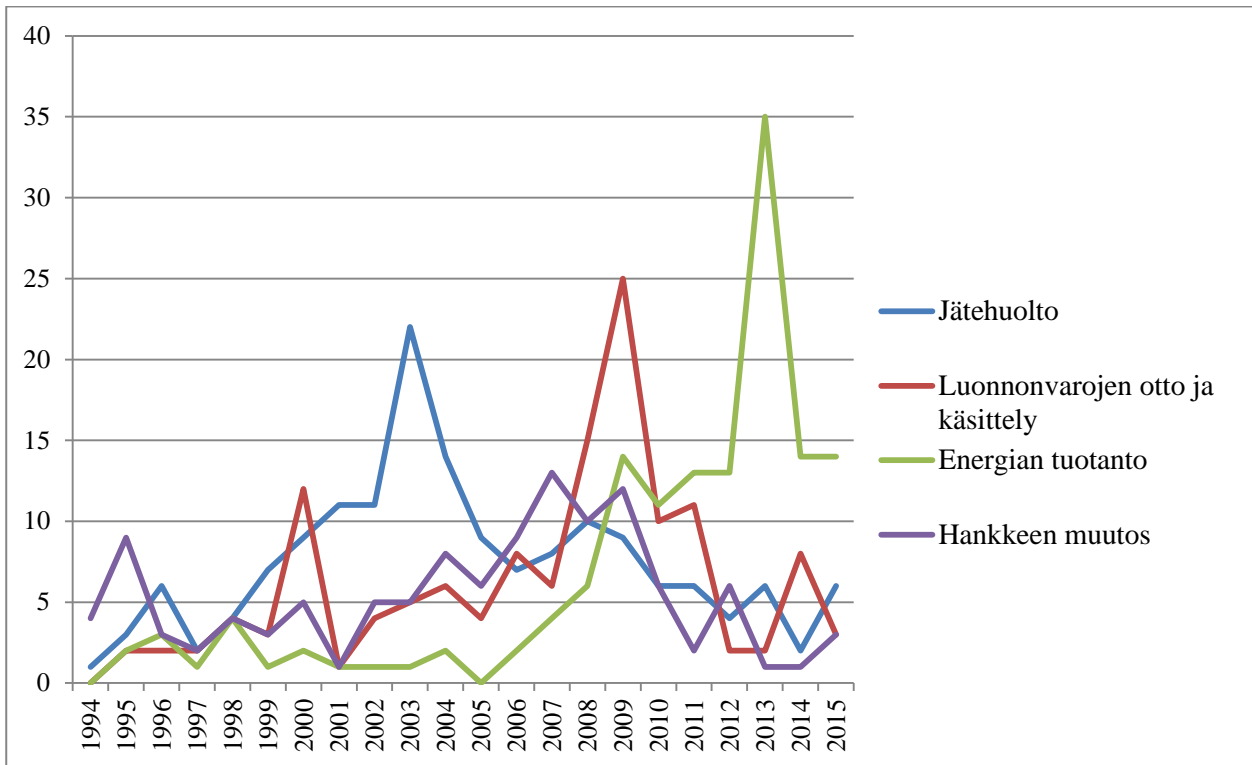
Vuosina 2000-2009 hankkeita tuli vireille keskimäärin 37,9 kpl vuosittain.

Vuosina 2010-2015 hankkeita tuli vireille keskimäärin 40,5 kpl vuosittain.

Kuva 8: YVA-menettelyiden vireilläoloaikojen mediaani (kuukautta) päättymisvuoden mukaan vuosina 1995–2015.

Kaikkien vuoden 2015 loppuun mennessä päättyneiden YVA-menettelyjen vireilläoloajan mediaani on 13,6 kuukautta. Vuonna 2015 päättyneiden hankkeiden (31 kpl) mediaani on 15,4 kuukautta (kuva 8). YVA-menettelyn kesto korreloi enemmän hanketyypin kuin yhteysviranomaisen kanssa.

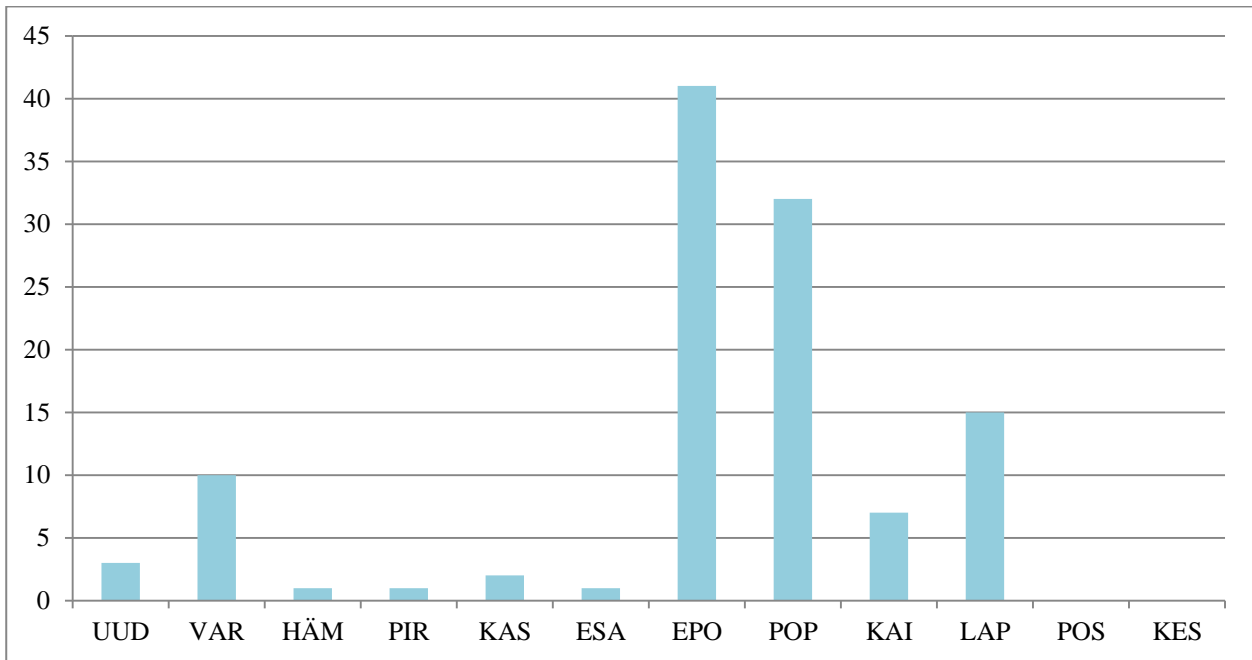

Kuva 9: Neljän yleisimmän hanketyypin kehitys vuosina 1994–2015.

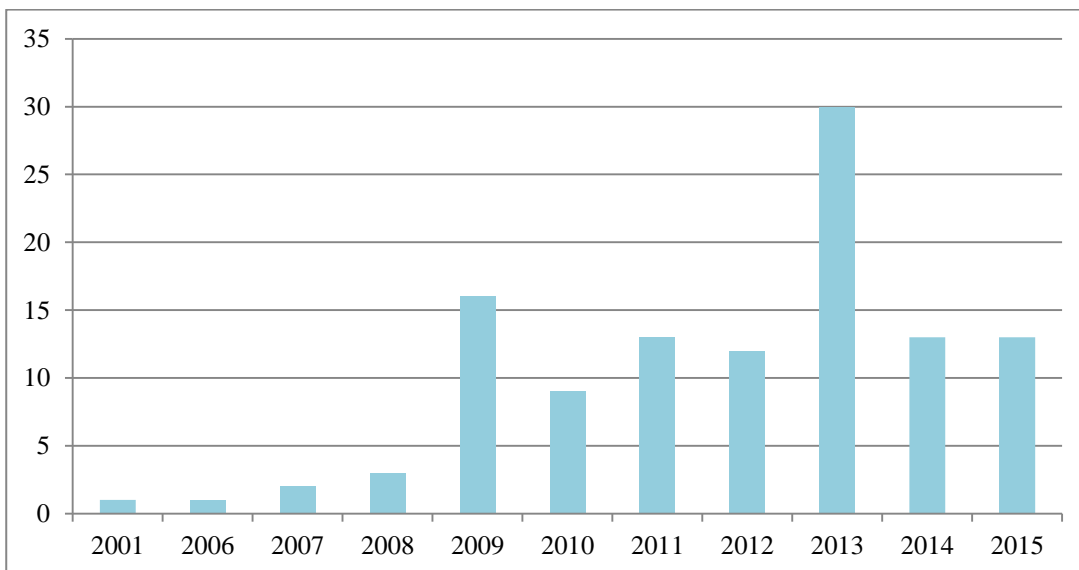
Kuvassa 9 on esitetty neljän yleisimmän YVA-asetuksen hankeluettelon hanketyypin vireilletulomäärissä tapahtunut kehitys vuodesta 1994 alkaen. YVA-menettelyjä tuli viime vuonna edelleen eniten vireille energian tuotannon alla.

SYKE

Kuva 10: Vuosina 1994-2015 vireille tulleiden tuulivoimahankkeiden YVA-menettelyt ELY-keskuksittain

Kuva 11: Vuosina 1994-2015 vireille tulleet tuulivoimahankkeet

Tuulivoimahankkeiden YVA-menettelyitä on ollut eniten länsirannikon ELY-keskuksia (Etelä- ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukset). Myös Lapissa ja Varsinais-Suomessa on viime vuosina käynnistynyt melko paljon tuulivoimahankkeita. Vuonna 2015 vireille tulleista energiantuotantohankkeista kaikki olivat vain yhtä lukuun ottamatta tuulivoimahankkeita.